

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Mǎrùndínlọgọ́rín

Ìṣipayá Ìrín-àjò Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀: Ìsopò Àtòrunwá ti Àwọn Àmìpìlẹ̀ Ìtàn

Jeff Pippenger

2024-02-18

Lẹ́yìn ọ̀dún ogórun-ún kan lé mǎrùndínlọgọ́n lẹ́yìn ịṣòtẹ̀ ọ̀dún 1863, ní ọ̀dún 1989 ni a tú èdìdì kúrò lórí àwọn ẹ̀sẹ̀ mǎfà ikeyin ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá. Ìmọ̀ tí a kọ̀kọ̀ sí sílẹ̀ ní ọ̀dún nàà ni ìmújẹ́mímọ̀ àwọn ilà itúnṣe nínú ìtàn mímọ̀, àti ịṣipayá pé gbogbo wọn n bá ara wọn dọ̀gba. Lẹ́yìn nàà, ní ọ̀dún 1992, ìmọ̀lẹ̀ àwọn ẹ̀sẹ̀ mǎfà ikeyin bèrẹ̀ sí í túbọ̀ sí sílẹ̀. Àwọn ifihàn àkókò ní gbangba ti àwọn òtítọ̀ wọ̀nyí ni a ẹ̀ ní ọ̀dún 1994, àti kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ nàà ni àwọn ilà itúnṣe. Ní ọ̀dún 1996, a tẹ̀ ìwé iròyìn kan jáde tí àkólé rẹ̀ jẹ́ The Time of the End, èyí tí ó fi àwọn ẹ̀sẹ̀ mǎfà ikeyin ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá hàn.

Ọ̀dún 1996 ni ọ̀dún tí a fi ẹ̀ ifidímúlẹ̀ ìhìn nàà ní àkóso, èyí tí ó jẹ́ àmì ọ̀nà kan tí ó bá ifidímúlẹ̀ ìhìn William Miller ní ọ̀dún 1831 mu. Ìhìn Miller jẹ́ ikéde ịṣíṣí idájọ̀, àwọn ẹ̀sẹ̀ mǎfà ikeyin Danieli mọ̀kànlá sì jẹ́ ikéde pípa idájọ̀. Kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ ìhìn Miller ni àkókò àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ gégé bí a ti fi í hàn nínú Bíbẹ̀lì. Kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ àwọn ẹ̀sẹ̀ mǎfà ikeyin Danieli mọ̀kànlá ni Romu òde-òní (ọ̀ba àrìwá èké). Ọ̀nà ìmúlò tí a fi hàn fún Miller ni Ìlànà Mǎrínlá rẹ̀ fún Ìtumọ̀ Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀. Ọ̀nà ìmúlò tí a fi hàn ní 1989 ni “ìlànà lórí ilà” ti àwọn ịṣípòpadà.

Ìṣẹ̀ Miller ní idásílẹ̀ Ọ̀rọ̀ Ọ̀lọrun gégé bí aláṣe, ní iyàtò sí àwọn àṣà àti ịṣe ìbílẹ̀ ti pòòpù tí ó ti wà ní agbára nínú ayé fún ọ̀dún egbẹ̀rún kan, ogórun-ún méjì, àti ogóta. Nítorí èyí, a kọ̀kọ̀ tẹ̀ ìhìnre Miller jáde ní ọ̀dún 1831 (nípa bèẹ̀ fífì ìhìnre Miller di ètò ifidí múlẹ̀), ní pátò ọ̀dún igba [200] méjìlélógún lẹ́yìn ṣíṣe Bibeli King James. Ịṣẹ̀ Future for America ni idánimọ̀ ipa tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà n kó nínú mímú ogbé ikú ti pòòpù lárada ní òfin ojọ̀ Àìkú tí n bọ̀ kánkán. Nítorí èyí, a tẹ̀ ìwé iròyìn The Time of the End jáde ní ọ̀dún 1996 (nípa bèẹ̀ fífì ìhìnre nàà di ètò ifidí múlẹ̀), ní pátò ọ̀dún igba [200] méjìlélógún lẹ́yìn ibèrẹ̀ Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà ní ọ̀dún 1776.

Ìmọ̀ pé ọ̀dún igba méjìlélógún tí ó so àkòrì ịṣípòpadà kọ̀kọ̀kan pọ̀ mọ̀ ibi ìtọ́kasí kan nínú ìtàn, kò fi bèẹ̀ mọ̀ títí di pé lẹ́yìn September 11, 2001, nítorí pé kì í ẹ̀ títí di ìgbà tí idààmú kẹta dé ní ojọ̀ nàà ni Olúwa ẹ̀ amọ̀nà àwọn èniyàn rẹ̀ padà sí àwọn ọ̀nà àtíjọ̀ ti Jeremiah orí kẹfà, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún àti kẹ̀tadinlógún. Níbẹ̀ ni a ti tún rí ìmọ̀lẹ̀ “ìgbà méje” nàà, àti bí ìmọ̀lẹ̀ nàà ẹ̀ n túbọ̀ dàgbà ni ó ẹ̀ di mímọ̀ pé igba méjìlélógún ni nọmbà tí n so Daniel méjọ̀, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá àti kẹ̀rínlá pọ̀. Nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá ni a ti fi iran “chazon” ti ìtàn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ hàn, àti nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rínlá ni a ti fi iran “mareh” ti “ifarahàn” hàn. Ịsopò tó wà láàárín àwọn ẹ̀sẹ̀ méjèjèjì nàà ni Gabriel wá kọ̀ Daniel, àti Daniel dúró fún àwọn èniyàn Ọ̀lọrun ní àwọn ojọ̀ ikeyin tí yóò wá lóye ịsopò tó wà láàárín àwọn iran méjèjèjì nàà.

Iran ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá dúró fún “àkókò méje” (egbẹ̀rún méjì, ogórun-ún mǎrùndínlọgọ́n àti ogún ọ̀dún), iran ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rínlá sì dúró fún egbẹ̀rún méjì àti ogórun-ún méta ojọ̀ (ọ̀dún). “Àkókò méje” tí ó wá sí orí ijọba gúúsù ti Juda, èyí tí ó ọ̀jọ̀ fún Juda, Jerusalemu àti ibi mímọ̀, bèrẹ̀ ní ọ̀dún 677 ṣáájú Kristi, àti egbẹ̀rún méjì àti ogórun-ún méta ọ̀dún tí n fi ìmúpadàbòsípò Jerusalemu àti ibi mímọ̀ hàn bèrẹ̀ ní

odún 457 sáájú Kristi.

Odún igba méjídínlógbòn so ìran méjèèjì wònyí pò, a sì mọ iye nọmbà igba méjídínlógbòn nàa gégé bí ààmì isopò láàárín itẹmólẹ ọmọ-ogun àti ibi mímọ nípàsẹ agbára iparun keferi àti ijo-pápà, èyí tí a sàpẹjúwe gégé bí itúkà àti ibínú Olórun. Odún igba méjídínlógbòn nàa so ìran işé Sátàni ti itẹmólẹ ibi mímọ nàa pọ mọ ìran işé olóòótó ti mímú tẹnpìli kan nàa padà bọ sípò. Nítorí nàa, odún igba méjídínlógbòn jẹ ààmì tí ó dúró fún isopò mímọ.

Gégé bí işísẹ Milléràiti şe parí ní işòtẹ odún 1863, tí léyìn nàa, ní ogórùn-ún odún kan àti odún mērindínlógbòn sí i, işísẹ angeli kẹta dé, báyi ni ó şe tẹnumọ pé àwòrán “àkókò méje” (ogórùn-ún odún kan àti mērindínlógbòn) so àwọn işísẹ méjèèjì pọ; bẹẹ ni odún igba àti ogún nàa so idásilẹ ifiranşé Bibéli ti Millà ní 1831 pọ mọ itẹjádẹ Bibéli King James ní 1611; ní irú ọ̀nà kan nàa pẹ̀lú, àkókò kan nàa nàa so Future for America pọ mọ ibèrẹ Amèríkà, bí ó ti n sàfihàn ọ̀pin Amèríkà.

Ní ojọ kerinlélógún oşù Kẹwàá, odún 1844, Ọjísẹ Májẹmú nàa wá sí inú tẹnpìli nàa lójijì, èyí tí Ó ti gbé dide ní odún mērindínlógórìn, láti 1798, ọ̀pin ibínú àkókò, tí tí dé 1844, ọ̀pin ibínú ikeyìn. Ịwólẹ Rẹ sí inú tẹnpìli nàa ni itújádẹ Ẹmí Mímọ sáájú nínú işísẹ Ẹkún Àárín Ọru, èyí tí iwólẹ işẹgun Kristi sí Jerusalemu ti sàpẹrẹ rẹ tẹlẹ. Àwọn eléríí méjèèjì wònyí fi idí múlẹ pé nígbà tí a bá tún işísẹ Ẹkún Àárín Ọru nàa şe ní àwọn ojọ ikeyìn, Kristi yóò ti gbé tẹnpìli àwọn ogórùn-ún méjilélógójì egbèrún nàa dide. Àwọn işísẹ méjèèjì tí Ẹkún Àárín Ọru nínú ọ̀we àwọn wúndiá mẹwàá ti şe níbẹ, wọn jọ ara wọn ní ibámu pátápátá.

“Ọ̀pọ̀lopọ̀ igbà ni a máa n tọka mí sí àkàwé àwọn wúndiá mẹwàá, mārùn-ún nínú wọn jẹ ológbòn, àti mārùn-ún aşıwèrè. Àkàwé yi ti şe, yóò sì şe déédé sí lẹta gangan, nítorí pé ó ní işàmúlò pàtàkì fún àkókò yi, àti pé, gégé bí iránşé ángẹli kẹta, ó ti şe, yóò sì máa bá a lọ gégé bí ọ̀títọ̀ isinsin yi tí tí di ọ̀pin àkókò.” Review and Herald, August 19, 1890.

Ìtàn àwọn Millerites (işísẹ ángẹli kìn-in-ní), n şojú ifihàn agbára Olórun tí n pọ sí i, tí ó bẹrẹ nígbà tí a tú iwé Dániẹli silẹ ní odún 1798. Agbára nàa sì pọ sí i nígbà tí ángẹli Ifihàn orí kẹwàá sọkalẹ ní August 11, 1840. Léyìn nàa, idààmú àkókò ti April 19, 1844 dé, ó sì yorí níkeyìn sí itújádẹ Ẹmí Mímọ ní ipadẹ agó Exeter, tí ó bẹrẹ ní August 12, 1844, tí ó sì tẹsíwájú láti tàn kálẹ bí igbì ọ̀kun fílá lórí ilẹ nàa tí tí di October 22, 1844.

Ìtàn Future for America (işísẹ angeli kẹta), sàfihàn ifarahàn agbára Olórun tí n pọ sí i, tí ó bẹrẹ nígbà tí a tú iwé Dániẹli silẹ ní odún 1989. Agbára nàa sì pọ sí i nígbà tí angeli Ifihàn orí kerinlá sọkalẹ ní September 11, 2001. Léyìn nàa, ibanújẹ àkókò ti July 18, 2020 dé, èyí tí yóò yorí níkeyìn sí idásilẹ Ẹmí Mímọ, èyí tí yóò máa tàn ká ilẹ ayé bí iná igbó tí di igbà tí Míkáẹli yóò dide tí àkókò idánwò èniyàn yóò sì parí.

Ní ojọ kejlilélógún oşù Kẹwàá, odún 1844, ọ̀pọ̀lopọ̀ àşotẹlẹ ni a mú şe, nípa bẹẹ ni ó şe fi hàn pé ní àkókò ọ̀fin Ojọ İsinmi tí n bọ láipé, ọ̀pọ̀lopọ̀ àşotẹlẹ yóò tún şe. Ọkan nínú àwọn àşotẹlẹ wònyí ni idádúró ìran nàa gégé bí a ti sàfihàn rẹ nínú Habakkuk orí kejì. Habakkuk orí kejì şe idánimọ irírí àwọn işísẹ angeli àkókò àti angeli kẹta. Àwọn işísẹ méjèèjì nàa dojú kọ àriyànjiyàn kan lórí ọ̀nà itúmọ̀ Bibéli tó tọ, èyí tí a mú şe láàárín àwọn aşojú işísẹ nàa àti àwọn èniyàn àyànfẹ àtijọ̀ tí a n kojá lọ nígbà ilànà àriyànjiyàn nàa.

Ìhin tí àwọn olùṣòṅà nínú ìtàn àngẹ̀lì àkókó ní láti dáàbò bo ni ìmúmọ̀ àwọn òtítọ̀ náà (àwọn iyebiye Miller), tí ní ikeyin ni a sàfihàn lóri àwọn àtẹ̀ méjèjì mímọ̀ ti ọ̀dún 1843 àti 1850. Nínú ilosiwájú ijiròrò náà, idánilójú kan yóò wà tí yóò samisi iyapa kúrò lódò àwọn ẹ̀ka méjì tó n tako ara wọn, àti ipè sí iyàsímímọ̀ tó jinlẹ̀ síi fún àwọn olóòtító.

Nígbà náà ni Hábakúkù fi iyàtò tó wà láàárín àwọn ipín méjì tí ó wà nínú ilàṅà idánwò àwọn òtítọ̀ ipilẹ̀ hàn. Ilàṅà idánwò náà, tí ó ní ijiròrò láàárín àwọn ipín méjèjì tí ó dákẹ̀ ní October 22, 1844 pẹ̀lú, parí ní pátò ní ibi tí orí kejì iwé Hábakúkù ti parí.

Sùgbón Olúwa wà nínú tẹ̀npilì mímọ̀ rẹ̀: kí gbogbo ayé dákẹ̀ níwájú rẹ̀. Hábakúkù 2:20.

Oluwa lojiji wọ̀ tẹ̀npilì Millerite tirẹ̀, nígbà náà sì ni gbogbo ayé gbódò pa ẹ̀nu mọ̀, nítorí Ojọ̀ Ètùtù àfíwé-òtítọ̀ ti dé, idájọ̀ àwọn òkú sì ti bèrẹ̀. Ìtàn àsọtẹ̀lẹ̀ Habakkuk orí kejì parí ní October 22, 1844, Jesu sì máa n fí òpin ohun kan mọ̀ ibèrẹ̀ ohun kan nígbà gbogbo. Ìbèrẹ̀ àwọn iran méjèjì ti egbèrún méjì, ọ̀dúnrún-ún méjilélógún ọ̀dún ti títẹ̀ mólẹ̀ ibi mímọ̀ àti ogun, àti iran ìmúpadàbòsípò ibi mímọ̀ àti ogun, bèrẹ̀ pọ̀, sùgbón wọn yà sí ara wọn nípasẹ̀ ọ̀dún egbèrún méjìdínlógójì, àti nígbà tí wọn parí, a fi wọn hàn gégé bí ẹ̀ni pé wọn ti parí, nínú Habakkuk orí KEJÌ ẹ̀sẹ̀ OGÚN.

Ní àkókò òfin Ojọ̀-Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ni yóò ẹ̀. Ọ̀kan lára àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ wònyí ni idádúró iran náà gégé bí a ti sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nínú Habakkuk orí kejì. Habakkuk orí kejì n fí ìrírí ìsìsẹ̀ àngẹ̀lì kíni àti ti kẹ̀ta hàn pẹ̀lú. Àwọn ìsìsẹ̀ méjèjì náà dojú kọ̀ àrìyànjìyàn kan nípa ọ̀nà ilàṅà Bíbẹ̀lì tí ó tọ̀, èyí tí a n ẹ̀ láàárín àwọn aṣojú ìsìsẹ̀ náà àti àwọn ènìyàn tí a ti yàn tẹ̀lẹ̀ rí tí a n kojá lo nínú ilàṅà àrìyànjìyàn náà.

Ìhinrere tí a yàn kí àwọn olùṣọ̀ inú ìtàn àngẹ̀lì kẹ̀ta máa dáàbò bo ni idánimọ̀ àwọn òtítọ̀ náà (àwọn iyebiye Miller), tí ní ikeyin a sàfihàn lóri àwọn àtẹ̀ àwòrán mímọ̀ méjì ti ọ̀dún 1843 àti 1850. Nínú ilàṅà ijìyàn náà idààmú kan wà tí ó fi àmì iyapa sílẹ̀ láàárín àwọn ẹ̀ka méjì tí wọn n tako ara wọn, àti ipè kan fún iyàsótọ̀ jinlẹ̀ síi lára àwọn olóòtító. Nígbà náà ni Habakuku fi mọ̀ iyàtò tó wà láàárín àwọn ẹ̀ka méjèjì tí ó wà nínú ilàṅà idánwò àwọn òtítọ̀ ipilẹ̀ náà. Ilàṅà idánwò náà, tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ ijìyàn láàárín àwọn ẹ̀ka méjèjì náà, yóò parí pátápátá ní òfin Ojọ̀ Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀, gan-an ní ibi tí Habakuku orí kejì parí.

Sùgbón Olúwa wà nínú tẹ̀npilì mímọ̀ rẹ̀: kí gbogbo ayé dákẹ̀ níwájú rẹ̀. Hábakúkù 2:20.

Oluwa yóò wọ̀ inú tẹ̀npilì ti ogórún-ún méjilélógójì egbèrún náà lójiji, ilẹ̀ ayé sì yóò dákẹ̀ nígbà náà, nítorí ojọ̀ iwènumọ̀ àròpò ti ètùtù yóò dé sí idájọ̀ àwọn aláàyè. Ìtàn àsọtẹ̀lẹ̀ Hábakúkù orí kejì parí ní òfin Ojọ̀ Àikú tí n bọ̀ láipẹ̀, Jesu sì máa n ẹ̀ ìfihàn òpin ohun kan gégé bí ibèrẹ̀ ohun kan ní gbogbo igbà.

Idájọ̀ àwọn aláàyè bèrẹ̀ ní September 11, 2001, sùgbón idájọ̀ náà jẹ̀ ilàṅà kan. Ilàṅà náà bèrẹ̀ pẹ̀lú ilé Olórún, lẹ̀yìn náà ó sì dé ibi tí idájọ̀ fi n dé bá àwọn tí wọn wà ní òde ilé Olórún. Nígbà tí a wọ̀ àwọn ilé gíga nlá ti New York City lulẹ̀, idájọ̀ tí a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ àngẹ̀lì amí tí n la àárín Jerusalem kojá tí ó sì n fí àmì sí orí àwọn tí n kẹ̀dùn, tí wọn sì n ké nítorí àwọn ohun ìrira tí a n ẹ̀ nínú ijọ̀, àti pẹ̀lú àwọn ohun ìrira tí a n ẹ̀ ní ilẹ̀ náà, bèrẹ̀. Ní òfin Sunday tí n bọ̀ ló̀tòsì, Kristi yóò ti parí iṣẹ̀ kíkọ̀ tẹ̀npilì àwọn ọ̀ké méjilélógún àti egbèrún mērinlélógórin náà, àwọn àngẹ̀lì apanirun yóò sì mú idájọ̀ wá sórí Jerusalem.

Lẹyìn nàà ni a gbé oḡrùn-ún m̀erínlélógójì eḡbèrùn nàà sókè gégé bí àsíá, idájó àwọn aláàyè sì b̀erè fún agbo ẹran miíràn nàà, tí Edomu, Moabu, àti àkókó àwọn oḡo Ammon ǹ ̀sojú fún nínú Danieli orí kòkànlá, eṣè kòkànlélógójì.

Bóyá a ǹ wo ìsísè Millerite ti àng̀èlì àkókó tàbí ìsísè alágbára ti àng̀èlì keta, gbogbo itàn ìsísè àtúntò nàà ǹ s̀afihàn ìṣipayá òtító tí ǹ pò sí i, èyí tí ó dé òpin r̀e nínú itújáde Èmí Mímó. Itújáde Èmí Mímó ni kókó àwọn àsoṭelè ti ojú ikeyin. Ìdí niyí tí àwọn wúndíá aṣiwèrè kò fi ní òróró, tí àwọn oḡogbón sì ní í. Òróró nàà ni òjò.

Wón ǹ wí pé, Bí oḡunrin kan bá kọ aya r̀e sílè, tí obinrin nàà sì kúrò lódò r̀e, tí ó sì di ti oḡunrin miíràn, ṣé yóò tún padà tò ọ wá bí? Ṣé ilè nàà kì yóò ha di aláimó gidigidi? Ṣùgbón iwọ ti ṣe àgbèrè p̀elú oḡoḡo olólùfè; sibè, padà tò mí wá, ni Olúwa wí. Gbé ojú r̀e sókè sí àwọn ibi gíga, kí o sì wo ibí tí wón kò ti bá ọ dùbúlè. Ní eḡbé ọ̀nà ni iwọ ti jókòò de wón, bí ti Arábì ní aginjù; iwọ sì ti fi àgbèrè r̀e àti p̀elú iwà búburú r̀e sọ ilè nàà di aláimó. Nítorí nàà ni a ṣe dá ojú dúró, kò sì sí òjò iḡbèyin; iwọ sì ní iwájú àgbèrè, o kò láti tijú. Ṣé láti isinsin yí iwọ kì yóò ké pe mí pé, Baba mi, iwọ ni olúdarí iḡbà èwe mi? Jeremiah 3:1–4.

Nínú eṣe nàà (àti pé gbogbo àwọn wòlì ǹ sòrò nípa àwọn ojú ikeyin), Oḡorun fi hàn pé àwọn èniyàn R̀e ti ṣe àgbèrè, títi débi pé wón ní iwájú àgbèrè. Àgbèrè àwọn ojú ikeyin ni agbára pòòpù, iwájú sì ǹ ̀sojú ipinnu tí a fi èrò-òkàn ṣe. Àwọn èniyàn Oḡorun ní ojú ikeyin jé ẹni búburú, ṣùgbón Oḡorun ǹ fi ipè ikeyin rúbọ, bí ó tilè jé pé wón ti dé ibi tí wón ti wá sí ipinnu kan nàà gégé bí àgbèrè nàà. Wón ti dàgbà sí iwà tí iran kẹrin ǹ ̀sojú, níbi tí wón ti ṣetan láti jòsin oòrùn gégé bí a ti s̀afihàn r̀e nínú iran kẹrin ti Ìsíkíèlì orí kejo.

“Àkókó ti dé kí imòlè tòótó tàn láarín òkùnkùn iwà ibàjé. A ti rán ihin isè àng̀èlì keta jáde sí ayé, tí ǹ kilò fún àwọn èniyàn kí wón má bàa gba àmì ẹranko nàà tàbí ti àwòrán r̀e ní iwájú orí wón tàbí ní oḡo wón. Gbigba àmì yí tùmò sí láti dé sí ipinnu kan nàà gégé bí ẹranko nàà ti ṣe, àti láti gbéjà ko àwọn èrò kan nàà, ní itakò tààrà sí ọ̀rò Oḡorun. Nípa gbogbo àwọn tí ǹ gba àmì yí, Oḡorun wí pé, ‘Èni kan nàà yóò mu nínú wáinì ibínú Oḡorun, èyí tí a dà jáde láì ní àdàlù sínú ago irunú r̀e; a ó sì fi iná àti imí òkúta jé é níwájú àwọn àng̀èlì mímó, àti níwájú Oḡo-àgùntàn nàà.’” Review and Herald, July 13, 1897.

Jeremiah ǹ fi àwọn èniyàn Oḡorun ti àwọn ojú ikeyin hàn gégé bí ẹni tí wón ti ní iwájú àgbèrè nàà tẹlè. Wón wà lórí bèbè gbigba àmì ẹranko nàà nítorí pé wón jé “elèṣe.” Nínú ọ̀rò tí a ṣeṣe tóka sí yí, Sister White tèsíwájú pé:

“Bí a bá ti fi imòlè òtító hàn fún yín, tí ó ǹ sí Ìsinmi ojú keje tí òfin kẹrin sọ payá, tí ó sì ǹ fi hàn pé kò sí ipilè kankan nínú ọ̀rò Oḡorun fún mímó ojú Àìkú, sibè tí ẹ sì ǹ di Ìsinmi èké nàà mú, tí ẹ sì kò láti sọ Ìsinmi nàà di mímó, èyí tí Oḡorun pè ní ‘ojó mímó Mí,’ ẹ ǹ gba àmì ẹranko nàà. Iḡbà wo ni èyí ǹ ṣelè?—Nígbà tí ẹ bá ṣeḡboràn sí aṣe tí ó pa yín láṣe láti dá isè dúró ní ojú Àìkú jé ohun kí ẹ sì sin Oḡorun, nígbà tí ẹ m̀o pé kò sí ọ̀rò kan nínú Bíbélì tí ǹ fi hàn pé ojú Àìkú jé ohun miíràn ju ojú isè lásán lo, ẹ fara mó gbigba àmì ẹranko nàà, ẹ sì kò èdidì Oḡorun. Bí a bá gba àmì yí sí iwájú orí wa tàbí sí oḡo wa, àwọn idájó tí a ti kéde sí àwọn aláigboràn yóò ní láti bó sórí wa. Ṣùgbón èdidì Oḡorun aláàyè ni a fi lé lórí àwọn tí ǹ pa Ìsinmi Oluwa mó p̀elú ẹ̀rì okàn.”

“Olórùn sì rí i pé iwà búburú èniyàn pò gidigidi lóri ilẹ̀ ayé, àti pé gbogbo irònú inú ọkàn rẹ̀ jẹ̀ ibi nikan nígbà gbogbo.... Ilẹ̀ ayé nàà sì bàjẹ̀ níwájú Olórùn, ilẹ̀ ayé sì kún fún iwà ipá.... Olórùn sì wí fún Noa pé, Òpin gbogbo ẹ̀dà aláàyè ti dé sí iwájú mi; nítorí ilẹ̀ ayé kún fún iwà ipá nípasẹ̀ wọn; sì kíyèsì i, èmi yóò pa wọn run pèlú ilẹ̀ ayé.’ A ó gé wọn kúrò, nítorí wọn ti ba ilẹ̀ ayé tí Olórùn dá kí àwọn olódodo lè gbádùn jẹ.”

“Gégé bí ó ti rí ní ojú Noa,’ ni Kírísítí kede, ‘bẹ̀ẹ̀ ni yóò sì rí ní ojú Omọ̀ Èniyàn.’ Njẹ̀ bẹ̀ẹ̀ kó ni? Ẹnikẹni tí yóò wo inú àwọn iwé iròyìn ojoojúmọ̀ lè rí àtòkọ̀ gígùn ti àwọn iwà ọ̀daràn—imímu ọ̀tí àmujù, olẹ̀ jíjà, ikógun, ijẹ̀ ní owó ifowópamọ̀, ipàniyàn. Nígbà miiran a máa pa gbogbo idílẹ̀ run, kí ifẹ́kúfẹ́ ẹni nàà láti gba owó tàbí ohun ìní tí kì í ẹ̀ tirẹ̀ lẹ̀ di mímúṣẹ̀. Ayé ñ di bí ó ti rí ní ojú Noa nítóótó, nítorí àwọn èniyàn ñ kọ̀ àṣẹ̀ Olórùn silẹ̀ ní gbangba.” Review and Herald, July 13, 1897.

Jeremiah ñ fi àwọn èniyàn Olórùn ti àwọn ojú ikeyin hàn, àwọn tí ó ti fẹ̀rẹ̀ Ẹ̀rì ba fún oòrùn; nígbà tí ó sì ẹ̀ bẹ̀, ó sọ pé, “a ti dá irijòjò dúró, kò sì sí ọ̀jò àṣẹ̀yinwá; o ní iwájú agbèrè, o kọ̀ láti tíjù.” Àwọn “ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀ búburú” láàrín àwọn èniyàn Olórùn ní àwọn ojú ikeyin kò gba ọ̀jò àṣẹ̀yinwá kankan, wọn sì kọ̀ láti tíjù, nítorí àwọn ẹ̀rò wọn ti di búburú ní igbà gbogbo, gégé bí itàn Noa ẹ̀ ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀, bẹ̀ẹ̀ pèlú gégé bí àwọn yàrá àwòrán inú ní inú irira kejì nínú Ìsíkiẹ̀lì orí kejọ.

Jeremiah tọka sí àwọn èniyàn búburú láini itijú láàrín àwọn èniyàn Olórùn ní àwọn ojú ikeyin láti “kẹ̀” “láti” “àkókò” nàà sí “olùdarí” “ìgbà ẹ̀we” wọn. Olùdarí igbà ẹ̀we Adventism ni àwọn tàbìlì méjì ti Hábakùkù àti àwọn ọ̀ṣọ̀ iyebíye tí a sojú wọn lóri wọn. Ìrètí kan soṣo fún fifọ̀ ara jáde kúrò nínú iwà búburú tí ó fẹ̀ mú ikú ayérayé wá sórí àwọn èniyàn búburú láàrín àwọn èniyàn Olórùn ní àwọn ojú ikeyin ni láti ké pe Olórùn tí ó jẹ̀ olùdarí ní ìbèrè, èyí tí ó dé sí “àkókò ọ̀pin” ní ọ̀dún 1798.

Ìṣòro tó wà nínú itàn àngẹ̀lì àkókò tàbí ẹ̀kẹ̀ta ni bóyá o gba tàbí o kò gba ọ̀jò àkẹ̀yin. Ọ̀jò àkẹ̀yin bèrè nígbà tí àwọn orílẹ̀-èdè bínú ní September 11, 2001.

“Ní àkókò nàà, bí iṣẹ̀ igbàlà ẹ̀ ń parí, ipónjù yóò máa dé sórí ayé, àwọn orílẹ̀-èdè yóò sì bínú, ṣùgbọ̀n a ó di wọn mú kí wọn má bàa dènà iṣẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta. Ní àkókò nàà ni ‘ọ̀jò ikeyin,’ tàbí itura láti iwájú Olúwa, yóò dé, láti fi agbára fún ohùn ñlá ti àngẹ̀lì kẹ̀ta, kí ó sì pèsè àwọn ẹ̀ni-mímọ̀ silẹ̀ láti dúró ní àsikò tí a ọ̀ò tú àwọn àjàkálẹ̀ àisàn méje ikeyin nàà jáde.” Early Writings, 85.

“Ọ̀jò ikeyin,” tí a tún mò sí “itútù,” bèrè nígbà tí àwọn orílẹ̀-èdè bínú, àti ní àkókò nàà ni “iṣẹ̀ igbàlà” bèrè sí í dé sí iparí. Àwọn àngẹ̀lì mẹ̀rin ti Ìfihàn orí keje di ẹ̀fùùfù mẹ̀rin mú kí wọn má bàa tú, nígbà tí a ń mú ididi lé ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rinlélógòjì àti ọ̀kẹ̀ mẹ̀rin nàà, àti nínú Ìsíkiẹ̀lì orí kẹ̀sàn-án, a ṣàpẹ̀rẹ̀ iṣẹ̀ nàà nípa àwọn àngẹ̀lì tí wọn ñ fi àmì lé àwọn tí ñ sùfẹ́e tí wọn sì ñ ké nítorí àwọn irira tí a ń ẹ̀ ní Jerusalem. Ní ojú kẹ̀tálá ọ̀ṣù Kẹ̀sàn-án, ọ̀dún 2001, àwọn àngẹ̀lì bèrè iṣẹ̀ iparí nàà ti fifi àmì lé iwájú orí ẹ̀gbẹ̀rún mẹ̀rinlélógòjì àti ọ̀kẹ̀ mẹ̀rin nàà.

Iṣẹ̀ iparí ti àngẹ̀lì kẹ̀ta ni a ń mú ẹ̀ ní àkókò itújáde ọ̀jò àkẹ̀yin, èyí tí ó sì tún jẹ̀ “itúnú”, èyí tí í ẹ̀ ọ̀rọ̀ iṣẹ̀-iránṣẹ̀ kan.

Fun ẹni tí ó sọ pé, Èyí ni isinmi tí ẹyin yóò fi mú aláàr 疲 sinmi; ẹyí sì ni itùnù: sùgbón wọn kò fẹ gbó. Isaiah 28:12.

Ìhìn tí wọn kò láti gbó nínú Isaiah ni ìhìn tí a n fi ahon tí n ẹkẹsekẹ rànşé, ó sì jẹ ìhìn idánwò tí ó dúró fún onà işe “làini lé làini.”

Sùgbón ọ̀rò Olúwa jẹ fún wọn ní òfin lé òfin lóri, òfin lé òfin lóri; ilà lé ilà lóri, ilà lé ilà lóri; diẹ nihin-in, diẹ nìhà-oba; kí wọn lè máa lọ, kí wọn sì şubú sẹyin, kí a sì fọ wọn, kí a dẹkùn mú wọn, kí a sì kó wọn ní igbèkùn. Nítorí nàà, ẹ gbó ọ̀rò Olúwa, ẹyin èniyàn ẹlẹgàn, tí n şakóso àwon èniyàn wònyí tí n bẹ ní Jerusalemu. Nítorí ẹyin ti wí pé, A ti dá májẹmú pẹlú ikú, a sì ti ní àdéhùn pẹlú ọrun àpààdi; nígbà tí pàşán àkúnnya yóò kojá, kò ní dé bá wa: nítorí a ti fi irọ şe ibi ààbò wa, a sì ti fara pa mọ lábé èké. Isaiah 28:13–15.

Ọ̀rò Olúwa, ẹyí tí í şe ìhìn isinmi àti itùnù (òjò ikéyin), tí ó mú kí wọn “lọ, kí wọn sì şubú sẹyin, kí a sì fọ wọn, kí a sì dẹkùn mú wọn, kí a sì gbé wọn,” ni a fi fún “àwon ọkùnrin ẹlẹgàn, tí n şakóso àwon èniyàn yíi tí ó wà ní Jérúsálẹmù.” Jérúsálẹmù ni ibi tí àwon ángẹli ti n samisi àwon tí n kẹdùn tí wọn sì n sunkún, àti àwon àgbàlagbà ọkùnrin tí wọn ti da igbèkẹlẹ tí a fi lé wọn lóri jẹ ni wọn kọkọ şubú.

“A ti fi àmi igbàlà lé àwon tí n ‘kẹdùn, tí wọn sì n ké nítorí gbogbo iríra tí a n şe.’ Ní báyìi ni ángẹli ikú n jade lọ, gégé bí a ti şapeşere rẹ nínú iran Ezekieli nípasẹ àwon ọkùnrin tí wọn ní ohun ijà pípa lówó, àwon ẹni tí a fún ní àşẹ pé: ‘E pa àgbà àti omọ, àwon wúndiá, àti àwon omọ kékeré, àti àwon obinrin run pátápátá: sùgbón ẹ má şe sún mọ ẹnikẹni tí àmi nàà wà lára rẹ; ẹ si bẹrẹ ní ibi mímọ Mi.’ Wólíi nàà wí pé: ‘Wọn sì bẹrẹ lódò àwon àgbà ọkùnrin tí wọn wà níwájú ilé nàà.’ Ezekieli 9:1–6. Işẹ iparun nàà bẹrẹ láàárín àwon tí wọn ti jẹwọ pé àwon ni olùşọ ẹmi àwon èniyàn. Àwon olùşọ èké ni wọn kọkọ şubú. Kò sí ẹni kankan láti şàánú tàbí láti dá sílẹ. Àwon ọkùnrin, obinrin, àwon wúndiá, àti àwon omọ kékeré ni wọn şegbé pọ.” The Great Controversy, 656.

A ó máa tẹsíwájú láti sọrò nípa ibísí imọ tí ó dé ní ọdún 1989, nínú àpilẹkọ tí ó tẹlẹ.

“Èni tí ó rí ní isàlẹ ojú, tí ó sì n ka ọkàn gbogbo èniyàn, sọ nípa àwon tí wọn ti ní imọlẹ nílá pé: ‘A kò fi iponjú àti iyàlẹnu kàn wọn nítorí ipò iwà àti ti ẹmí wọn.’ Bée ni, wọn ti yan onà tiwon, ọkàn wọn sì n yò nínú ohun iríra wọn. Èmi pẹlú yóò yan itànje wọn, ẹmi yóò sì mú ohun tí wọn n bẹrù wá sóri wọn; nítorí pé nígbà tí mo pé, kò sí ẹni tí ó dáhùn; nígbà tí mo sọrò, wọn kò gbó: sùgbón wọn şe búburú níwájú ojú mi, wọn sì yan ohun tí inú mi kò dùn sí.’ ‘Olórún yóò rán itànje líle sí wọn, kí wọn lè gba irọ gbó,’ nítorí pé wọn kò gba ifẹ ọtítọ, kí a lè gbà wọn là,’ ‘sùgbón wọn ní inú-dídùn nínú àişòdodo.’ Isaiah 66:3, 4; 2 Thessalonians 2:11, 10, 12.

“Olùkọni ọrun béèrè pé: ‘Èwo ni itanràn tí ó lágbára jù lọ tí ó lè tan ọkàn jẹ ju iwà àgàbàgebè pé ẹyin n kólé lóri ipilẹ tí ó tọ, tí Olórún sì n gba işe yín, nígbà tí, ní ọtítọ, ẹyin n şişe ọpòlọpò nńkan gégé bí ilàna ayé, tí ẹ sì n şe sí Jèhófà? Ah, ẹtàn nílá ni, itanràn amúnikún-fà-mora ni, tí ó gba ọkàn èniyàn nígbà tí àwon tí wọn ti mọ ọtítọ rí tẹlẹ bá fi àwòrán iwà-bí-Olórún şe aşışẹ dípò ẹmí àti agbára rẹ; nígbà tí wọn bá ro pé àwon jẹ olórò, tí wọn sì ti pọ sí i ní ọrò, tí wọn kò sì nilò ohunkóhun, nígbà tí, ní tòótó, wọn nilò ohun gbogbo.’” Testimonies, volume 8, 249, 250.